

Varkens vreten alles, vrouwen slikken veel

tekst: redactie Vlam Magazine – fotografie: Henriëtte van Gasteren

“Volgend jaar ga ik dood”, zei multimedia-artiest Henriëtte JIM van Gasteren tegen haar vader. Dat gesprek was één van de aanleidingen voor haar *HJIM – Greatest hits*, waarbij ‘greatest hits’ een dubbele betekenis heeft.

Titel foto: HJIM - Butcher

Ik voelde me een wegwerpartikel

Henriëtte JIM van Gasteren, geboren in Sevenum (1964) is voornamelijk bekend van fotografische zelfportretten en documentairefotografie. Ze filmt, schrijft, performt en zingt. Van 2005 tot en met medio 2020 was ze bekend onder de kunstenaarsnaam *Lilith*. Sinds juli 2020 gebruikt ze haar burgerlijke naam HJIMvanGasteren. Aan Vlam Magazine vertelt ze over haar werk als kunstenaar.

Lilith

'Volgend jaar ga ik dood.'

Mijn vader kijkt me geschrokken aan.

'Dan gaat Lilith dood. Ik heb haar niet meer nodig.'

De schrik verdwijnt uit zijn gezicht.

'Ze is overbodig geworden én ik denk aan wat jij vaak zegt.'

Hij trekt zijn wenkbrauwen verbaasd omhoog.

'Ja, dat kunstenaars soms pas beroemd worden na hun dood.'

Opluchting verschijnt op zijn gelaat.

Beroemd worden is niet mijn oorspronkelijke doel. Beroemdheid helpt echter om van kunst te kunnen leven. De meeste mensen kopen eerder iets van een kunstenaar van naam, dan van een onbekende.

Honger

"Dit gesprek was één van de aanleidingen voor mijn tot dusver meest persoonlijke boek *HJIM – Greatest hits*. Greatest hits slaat niet alleen op mijn bekendste foto's, maar ook op de negatieve en positieve klappen die het leven me heeft toebracht. De nadruk ligt op de liefde, want die heeft me het hardste geraakt."

Titel foto: HJIM - Verbonden - vrij (Henriëtte en vader)

"Een relatie was ten einde gelopen. Ik ontmoette daarna iemand die me leek te begrijpen, wat al vrij snel niet zo bleek te zijn. Hij misbruikte mijn verdriet en daarmee mij. Naderhand voelde ik me een wegwerpartikel.

Al mijn pijn, verdriet en woede stopte ik in een nieuwe serie zelfportretten. *Woman is the pig of the world*, vrij vertaald naar John Lennon's *Woman is the nigger of the world*, met als achterliggende gedachte: varkens vreten alles, vrouwen slikken veel.

Titel foto: HIJM - WomanIsThePigOfTheWorld

Terwijl varkens en vrouwen intelligent zijn, werken ze een hoop troep naar binnen. Varkens doen dit om hun honger te stillen en vrouwen om ... ja, waarom eigenlijk, waarom slikken we zoveel? We zouden inmiddels beter moeten weten. Hebben we een soort van honger naar anderen gelukkig maken? Gaan we daarin zover dat we ons eigen welzijn uit het oog verliezen?"

Silent Scream

Voor het hoofdstuk over seksueel geweld in haar boek *HJIM - Greatest Hits* maakte ze een foto met haar dochter Krissi in het trappenhuis van een studentenhuus. "Mijn dochter werd in het studentenhuus waar ze woonde verkracht. Ze wist dat mij tweemaal hetzelfde was overkomen. Ze vertelde dat gesprekken stilvallen als ze zegt dat ze is verkracht. Ik heb dezelfde ervaring. Ook al gebeurt seksueel misbruik vaak, het blijft een gebeurtenis die je leven ingrijpend verandert. Er is een leven voor, en een leven na deze heftige gebeurtenis. Natuurlijk zitten er bij mij en mijn dochter nog steeds heel veel onverwerkt verdriet en woede, maar dat is niet mijn motief voor dit project; ik wil oprecht proberen te begrijpen wat

Ik wil de dialoog over verkrachting op gang brengen

er toen met ons is gebeurd door naar het verhaal van anderen te luisteren. Misschien dat ik en mijn dochter, maar ook alle andere mensen, wat er met ons is gebeurd beter een plek kunnen geven. Ik wil de dialoog over verkrachting op gang brengen.”

Henriëtte JIM is druk met het benaderen van daders en slachtoffers (m/v/n-b) van verkrachting. “Het is mijn bedoeling hen in beeld te brengen én hen hun verhaal te laten vertellen. Resultaat is een reizende expositie (onder meer langs Nederlandse politiebureaus) en een publicatie. Ook ben ik op zoek naar koppels van één en dezelfde verkrachting. In de documentairefilm *Silent Scream* vertellen vijf koppels hun verhaal. Ieder koppel bestaat uit de dader en het slachtoffer van een en dezelfde verkrachting. Ze worden geïnterviewd over hun achtergrond, hun omgeving en over wat er precies voor, tijdens en na de verkrachting is gebeurd.

Naast deze documentaire wil ik van de gefilmde gesprekken een installatie maken voor een galerie of museum, waarbij via monitoren/screens de koppels getoond worden

Titel foto: HIJM - Silent Screams (2019) (Henriëtte en dochter)

Het slachtoffer én de dader breng ik via *split screen* in één beeld. Wanneer de een spreekt, bevriest het beeld van de ander. Zo vertellen ze ieder vanuit hun perspectief over zichzelf en hoe ze de ingrijpende gebeurtenissen hebben ervaren.

Wat gaat er om in het slachtoffer, wat gaat er om in de dader? Wat wilden ze die dag, wat wilden ze van elkaar, waardoor ontstond het contact, hoe gingen ze uit elkaar? Door de gesprekken zo concreet en persoonlijk mogelijk te maken, wil ik de kijker inzicht geven in de (mogelijke) drijfveren van zowel het slachtoffer als de dader. Hierbij gaat het mij uitdrukkelijk niet om een moreel oordeel, want dat is niet aan mij, een oordeel laat ik over aan de kijker zelf.”

Titel foto: HJIM - Eat Your Heart Eve

Titel foto: HJIM - DoneIn60Seconds (Untitled 1)

Titel foto: HJIM - Priest

Titel foto: HJIM - Untitled (2018)

Titel foto: HJIM - Unchained

Confronterend

"Omdat mijn foto's weergeven wat er zich afspeelt in mijn hoofd en in mijn leven, ervaar ik mijn werk niet als confronterend. Als ik me in een ander verplaats, kan ik me soms wel voorstellen dat de foto's binnenkomen. Dat is nu precies de bedoeling van kunst in het algemeen en dus ook van mijn werk. Als geen ander medium geeft de kunst ons toegang tot de onbegrepen, onbelichte delen van onszelf. Kunst is de magische spiegel die niet ons gezicht weer spiegelt, maar het gezicht achter ons publieke gezicht. Kunst openbaart het raderwerk achter de wijzerplaat, onthult het mechaniek van het ondoorgrondelijke, verwijdert de schellen van

onze ogen. Kunst glipt onder het gespannen prikkeldraad van onze beperkingen door, springt over de barricades van ons onvermogen, ontkent wat geketend is en onthoudt wat vergeten wordt. Kunst is het dogma altijd één stap voor. Kunst geeft ons niet wat we willen, maar wat we nodig hebben.

Meewerken aan *Silent Scream*?

Interesse in het boek *HJIM - Greatest hits* (prijs 50,00 euro exclusief verzendkosten) of andere boeken en foto's?

Andere vragen en opmerkingen?

Mail naar info@hjimgangasteren.eu

Of check:

hjimgangasteren.eu

issuu.com/lilithlove/docs

facebook.com/hjimgangasteren/

twitter.com/HJIMvanGasteren

instagram.com/hjimgangasteren/